

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
DEM. I. DOBRESCU
Primarul Municipiului București

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen**, Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Periețeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf. univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat; **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Numărul viitor al acestei reviste va pare la 11 Septembrie 1932, întrucât suntem în vacanță.

CAPACITATEA JURIDICA A FEMEEI MĂRITATE *)

S U M A R

- *Capacitatea juridică a femeii măritate*, de Eugen Petit, Consilier la Inalta Curte de Casație;
- *Considerațiuni asupra evoluțiunii dreptului internațional* de Radu Meitani, conferențiar la Facultatea de Drept din București;
- *Din aspectele mizeriei cu modalități*, de Un magistrat;
- *Note pe marginea ultimei mișcări în magistratură*, de Ioan M. Tomița;
- *Immormântarea lui C. G. Dissescu*. Cuvântările ținute de d-nii *D. Gusti*, *Paul Negulescu* și *I. G. Duca*.

JURISPRUDENȚE:

- Trib. Muscel s. I: *G. Stănciulescu cu Ion Ulieru și alții* (Condițiunile ce trebuie să întrunească o acțiune pauliană. Acte frauduloase aranjate de părți prin hotărâri judecătorești. Anularea lor ca fiind date cu fraudă la lege. Art. 973 și 1104 c. ci vil);
- Trib. Ilfov s. II civ. cor.: *Maria Christu Simionescu cu I. Arsenescu* (Dacă unei anumite camere i se dă o destinație de chirie, poate să fie considerată ca o schimbare de destinațiune a imobilului?);

A apărut în editura „Curierul Judiciar”:

LEGEA LINIȘTEI PUBLICE (Mârzescu) adnotată și comentată comparativ cu textele din codul penal român și cele corespunzătoare din codul penal francez (legea din 1893) împreună cu debaterile parlamentare de d-nii **I. Gr. Periețeanu**, avocat Ministru al Comunicațiilor, și **Alfred Fulga**, avocat. Prețul 190 lei.

A apărut în Edit. „Curierul Judiciar”:

LEGEA LICHIDĂRIILOR DATORIILOR COMERCIALE, COMENTATĂ ȘI ADNOTATĂ, de **Ionel I. S. Codreanu**, Doctor în Drept din Paris, avocat. Lei 30.

Se vorbește greșit despre necapacitatea femeii măritate.

Socotim că întrbuințarea acestei expresii, este mai înjositoare pentru femeia modernă, decât chiar dispozițiile legale cari pretind autorizarea soțului, pentru îndeplinirea actelor civile.

Căci, emancipată de lanțurile vechi ale prejudecăților, femeia se agită, muncește, studiază, produce ca și bărbatul.

Dacă însă, unele profesii nu convin temperamentului ei, există și ocupații — trebuie să recunoaștem — în cari bărbatul este inferior femeii.

Dar, nu numai atât.

Filozoful englez Benjamin Kidd în *The Science of Power*, demonstrează că femeia constituie centrul psihic al puterii în integrațiunea socială.

Sociologul acesta, este de părere că numai prin emoția idealului, umanitatea creiază și progresează.

Ori, această emotivitate se găsește mult mai dezvoltată în sufletul femeii, decât în al bărbatului.

Bărbatul, care este războinicul rasei, are și el asemenea emoții, forte puternice chiar uneori, dar totdeauna de scurtă durată.

Pe când la femeie, aceste emoții creatoare de geniu, sunt poate mai slabe ca intensitate, dar în schimb se întind și au un efect mult mai mare în viitor. Femeia este aceia care transmite emoția idealului, creatoarea tuturor frumusețelor spiritului, din generație în generație.

*) Conferință ținută la radio în seara de 12 Iunie 1932.

Romanii, feodalitatea, chiar biserica veche catolică, vedeau în femeie necapacitatea datorită sexului ei slab.

Cei vechi legau într'atât capacitatea civilă de puterea fizică, încât socoteau femeia necapabilă de a avea drepturi în timp de pace, pentru motivul că ea nu ar fi în stare să și le apere la vreme de război.

În dreptul roman, ca și în cel germanic, femeia este ținută sub o tutelă nesfârșită. Numai că persoana tutorelui se schimbă: la început este tatăl, apoi soțul, și chiar, — în cazul când rămâne văduvă — o rudă mai apropiată.

La moderni însă, situația juridică a femeii este cu totul alta.

Ea nu-i considerată ca incapabilă de a-și administra singură averea, dar numai — atunci când este măritată — supusă necesității unei înțelegeri prealabile cu soțul ei.

În caz de conflict, între femeie și bărbat, decide tribunalul.

Este mai mult o obligație născută din căsătorie, decât o măsură de protecție.

Bărbatul nu are rolul de tutore — cum se spune în general, — dar mai curând acela de consiliu judiciar.

Deosebirea este mare.

La tutelă, tutorele lucrează singur, chiar în po-zitivă voinței incapabilului, pe când consiliul judiciar semnează numai alături, pentru a dovedi deplinul acord cu persoana pe care o asistă.

Dar și starea aceasta s'a modificat cu încetul.

Primele legislații, mai timide, au permis femeii măritată să aibă liberă dispoziție asupra bunurilor dobândite prin munca ei personală.

O astfel de reformă s'a făcut în Anglia la 1870; în Suedia la 1874; în Danemarca la 1880; în Norvegia la 1888 și în sfârșit, în Franța la 1907.

La aceiași dată însă (1907), Codul Șviterian, proclamă deplină egalitate a femeii căsătorite, cu bărbatul ei.

În expunerea de motive, se explică lipsa rațiunii ca odată ce femeia se bucură de toate drepturile civile, să fie pusă sub tutelă atunci când se căsătorește, căci nu s'ar putea susține că prin căsătorie ea se despoaie de inteligență, sau de experiența ei în afaceri.

Aceiași situație de egalitate o găsim astăzi la femeia germană și la cea italiană, — fără a mai vorbi de regimul sovietic.

De asemenea, în Statele-Unite, unde însă principiul deplinei capacități, suferă unele restrângeri de excepție.

Codurile rămase mai în urmă, alături de Codul francez, sunt: cele spaniole și portugheze.

Până în luna Aprilie, anul acesta, mai era și al nostru.

Acum însă și noi am făcut un pas înainte, trecând chiar peste legislația din Franța.

În aceasta din urmă țară, femeia măritată a rămas incapabilă de a contracta singură.

Principiul suferă însă următoarele patru excepții:

1. După legea din Aprilie 1881, femeia măritată poate face singură depuneri, precum și a retrage tot astfel sumele depuse, la Casa de economie poștală.

2. Aceiași facultate este întinsă prin legea din Iulie 1886 și în ce privește depunerile la Casa națională de pensii pentru bătrânețe.

3. După legea din Februarie 1893, femeia separată de corp redobândește deplina **capacitate** civilă.

4. În sfârșit, legea din Iulie 1907, permite ca femeia să dispună singură, cum crede de cuviință, de tot ce câștigă prin exercițiul profesiei ei.

Cum vedem, noi am mers chiar înaintea legislației franceze, acordând în mod principial depline drepturi civile femeii căsătorite.

Oare bine s'a făcut?

Oare oamenii politici francezi, sau parlamentul acelei țări, cari ezită în fața unei reforme identice, pot fi considerați că au rămas în urmă, că nu sunt în această privință „à la page?”

Și în Franța femeile se mișcă de mulți ani pentru realizarea acestei reforme, având în sprijinul lor părerile unor juriști de talia regretatului Ambroise Colin, fost consilier la Curtea de Casație franceză și a profesorilor Henry Capitant și Louis Josserand.

Acești celebri civilişti susțin că necapacitatea femeii măritate, fie privită ca un corolar al autorității bărbatului, fie ca o instituție de protecție, provine însă dintr'o regulă îmbătrânită, în desacord cu moravurile și starea socială, astăzi când femeia a devenit egală bărbatului din punct de vedere intelectual.

Aceste argumente de sentiment, nu ni se par însă decisive.

Organizația statului modern burghez, în care încă se păstrează ca un crez ordinea și legalitatea, nu poate fi slăbită fără pericol; mai ales într'o țară ca a noastră, având la granița de răsărit focarul virulent al disoluțiunii sociale.

Ori, familia este celula unui stat organizat ca al nostru. Dacă celulele cari îl compun sunt tari, sănătoase, statul va fi și el puternic, respectat.

Deoarece în Rusia a dispărut noțiunea de stat, bazată pe respectul muncii și meritul fiecăruia, precum și pe ierarhia socială, era natural ca familia să cadă și ea în descompunere. Acolo cauza joacă rolul de efect, iar efectul pe acela de cauză.

De aceea, d. Jossierand scrie în cursul său de drept civil:

„Este dela sine înțeles (il va de soi) că în țările sovietice, căsătoria — dacă se poate da acest nume uniunii pe care o consacra Codul familiei — nu atrage pentru femeii nici o necapacitate”.

„Este dela sine înțeles”, repetăm noi, că într-o țară a cărei legislație tinde la anihilarea familiei, mariajul să fie privit ca un eveniment fără nici o importanță și deci lipsit de consecințe civile.

De altminteri, însuși venerabilul decan dela Lyon, făcând examenul critic al acestei probleme, pune premiza că necapacitatea femeii măritate, poate fi apărută numai sub regimul unei legislații care dorește puternica organizare a familiei.

„— Se înțelege — scrie d-sa, referindu-se la familie —, că într-o unitatea socială astfel constituită, nici o hotărâre mai importantă nu poate fi luată, fie de către soție, fie de către copiii minori, decât numai cu consimțământul tatălui de familie”. Și mai departe, o constatare de mare importanță:

— Se poate deplânge această relaxare a familiei — scrie același autor — dar ea există și nu ar putea fi negată; de aceea, necapacitatea femeii măritate apare acum ca o instituție arhaică; ea nu mai cadreză cu starea moravurilor noastre, cu realitatea socială; ea este menită să dispară.

De astă dată, **cer** iertare venerabilului meu profesor și cu tot respectul ce am pentru d-sa, trebuie să spun că sunt de altă părere.

O lege are menirea să încurajeze ceiace este bun în moravuri și să puie capăt la tot ce este rău.

Fenomenul relaxării familiei este un rău. El trebuie combătut prin toate mijloacele cu putință.

Legea are în prim rând datoria de a-l împiedeca.

Deci un legiuitor care se mulțumește să constate că familia este în descompunere, fără a lua vre-o măsură pentru a pune capăt acestui nenorocit fenomen, și mai mult, îl încurajează chiar, face o lege antisocială.

Datoria legiuitorului ar fi tocmai de a întări familia, **căci** numai astfel se va putea menține coeziunea unui Stat, în care trebuie să domnească ordinea și legalitatea.

Altminteri, familia odată distrusă, ca o imediată consecință Statul intră și el în descompunere.

Dar, să lăsăm principiile de drept, spre a ne adresa bunului simț...

Doi prieteni se întovărășesc să facă o plimbare pe calea Victoriei. Ei pleacă din cartierul lor și ajung în piața Teatrului Național.

Aici, unul declară că vroește să meargă la deal, iar altul... la vale.

Ei vor să se înțeleagă, dar nu isbutesc, pentru că fiecare ține morțiș la părerea lui.

Și atunci se despart, unul apucând într-o parte iar altul în cealaltă.

Cum drumurile lor sunt cu totul opuse, ei nu se vor mai întâlni, poate, niciodată.

Cu totul altfel s'ar petrece lucrurile, dacă unul dintre cei doi prieteni ar putea avea cuvântul hotărâtor, în caz de neînțelegere.

Dacă, de ex. ar fi să decidă **cel** mai în vârstă.

Cel mai tânăr, silit fiind astfel să cedeze, după acest neînsemnat conflict, prietenia lor ar urmă ca și mai înainte.

Căci, este știut că atunci când doi oameni se unesc într-o comunitate de interese, trebuie ca părerea unuia să decidă în caz de neînțelegere.

Ori, ce altă cevă este căsnicia, decât o prietenie, o tovărășie, bazată pe interese comune și aureolată de sentimentul dragostei?

Când deci se întâmplă ca într-o chestiune oarecare, privind situația materială a unuia dintre cei doi soți, să se ivească divergențe de păreri, trebuie să fie cineva care decide.

De ce însă — s'ar putea obiecta — să triumfe părerea bărbatului și nu a soției lui, când știut este că în unele căsnicii, soția poate fi superioară din punct de vedere intelectual?

Pentru că, mai întâi, în acest sens este tradiția de sute de ani.

Apoi, pentru că, fiind vorba de interese materiale, atât experiența afacerilor, cât și simțul practic sunt mai dezvoltate, în general, la bărbați.

Există, este drept și excepții, dar legile au la baza lor principiul: **de eo quod plerumque fit**, — adică ceea ce se întâmplă mai adeseori.

Acolo, unde soția va fi superioară soțului, ea va ști să-l convingă în sensul vederilor ei.

Pentru aceasta, femeile au la dispoziție un întreg arsenal de arme, pe cari noi nici nu le bănuim.

Astfel, Lysistrata și prietenile ei, au găsit, la nevoie, sistemul de a se pune într-o grevă pe cât de specială, pe atât de încununată cu succes față de războinicii lor soți. Faptele, spune legenda, s'ar fi petrecut cu 400 ani înainte de Christos.

În sfârșit, în legislații cari pretind autorizarea soțului, el nu îndeplinește singur actele civile în numele femeii, dar numai o asistă.

Se poate oare admite ca soția să facă acte de covârșitoare importanță pentru averea ei, fără știrea soțului?

Căci, cele mai multe din actele relative la bunuri, au un substrat moral, a căror apreciere trebuie lăsată aceluia care după Codul civil este încă șeful familiei.

Dacă femeia se lovește de refuzul bărbatului, motivat de un simplu capriciu, ea se va adresa tri-

bunalului, care o poate autoriza, după ascultarea motivelor soțului.

Cu noul sistem însă, al deplinei libertăți, bărbatul astfel desconsiderat, nu va avea la dispoziție decât o singură cale : divorțul.

Cum ar putea admite un bărbat cu simțul demnității, ca soția să facă ce va crede de cuviință din averea ei, sub sugestia nenorocită a unui străin oarecare ?

Care va fi situația sufletească a soțului, aflând că soția a girat o cambie unui... prieten, sau și-a ipotecat moșia pentru a salva onoarea aceluși prieten...

Și prieteni de aceștia, nu lipsesc de pe lângă căsniciile cu dare de mână!

În orice caz, susceptibilitatea bărbatului deprins printr'o veche tradiție să aibă cuvântul hotărâtor, va fi supusă la cele mai grele încercări, devenind o cauză de permanente discuții, ale căror trist epilog nu este greu de prevăzut.

Statistica viitoare a divorțurilor va arăta dacă am greșit.

Doresc să fiu un rău profet în țara mea, dar am convingerea că s'a distrus fără un avantaj real pentru femeie, vechea și buna căsnicie burgheză din România *).

Și, distrugându-se celula, se năruie întreg organismul pe care îl formează mii de asemenea celule adunate la un loc: edificiul social.

Cu alte cuvinte, prin relaxarea legăturilor de familie, mergem către desființarea organizării sociale, cel puțin în forma ei actuală.

Iată de ce, cu toată considerația pentru calitățile fizice și însușirile intelectuale ale femeii, nu putem aproba legea recentă, care îi acordă o inutilă și enervantă emancipare.

Din fericire însă, remediul este la îndemâna oricui :

Il găsim tot în bătrânul Cod civil.

Bărbatul care căsătorindu-se dorește o căsnicie durabilă, va pretinde viitoarei lui soții adoptarea regimului dotal integral, pentru averea ei prezentă și viitoare.

Este sfatul pe care îl dăm, ca o logică încheiere a considerațiilor expuse în conferința de față.

EUGEN PETIT

Consilier la Inalta Curte de Casație

CONSIDERAȚIUNI ASUPRA EVOLUȚIUNEI

DREPTULUI INTERNAȚIONAL

Dreptul internațional public, mai mult poate ca orice ramură a științei dreptului, este susceptibil de variațiuni și schimbări din punctul de vedere al concepției sale. Nu se poate îndoii nimeni că fără o schimbare adâncă intervenită în principiile sale conducătoare, cu greu s'ar fi putut ajunge vreodată la aspectul sub care ni se înfățișează astăzi viața internațională a statelor. Numai mulțumită unei evoluțiuni care astăzi nu este încă terminată, a putut lua ființă Societatea Națiunilor ce nu este decât exponentul ideii solidarității sociale internaționale. Tot acestei evoluțiuni i se datorește nașterea unor instituțiuni cum sunt sistemul de apărare al minorităților naționale și sistemul mandatelor internaționale. În rândurile ce urmează vom căuta să arătăm sub o formă concisă care era și care este astăzi situațiunea ce ocupă individul față de state, cercetând totodată relațiunile internaționale ale acestora și lumina în care apare comunitatea statelor.

Situațiunea indivizilor însă se lovește de noțiunea suveranității statelor. De aceea trebuie examinată și această chestiune și, din cauza spațiului redus de care dispunem le vom cerceta pe amândouă în mod paralel.

Aruncând o privire asupra regimelor constituționale ale diferitelor state, așa cum ele erau concepute în trecut, constatăm că mai toate erau bazate pe niște principii severe de așa natură, încât individul avea drepturi prea puține, a căror garanție însăși era adesea ori nesatisfăcătoare și neindestulătoare. Statul din contră avea toate drepturile și apărea ca o rațiune supremă în fața căreia orice alt interes, fie el cât de conform unor principii de umanitate, trebuia să cedeze. Puțin câte puțin însă, concepția aceasta a predominanței statului începe să se transforme. Modificațiunile introduse în constituțiile statelor, garanțiile din ce în ce mai mari cu ajutorul cărora se asigură indivizilor posesiunea drepturilor existente, ba dezvoltarea însăși a acelor drepturi, fac ca indivizii să iasă puțin câte puțin din întunericul în care se aflau. Individul nu mai lucrează pentru stat ci din contră, statul trebuia să asigure acestuia un maximum de avantagii. El nu poate acționa fără să aibe în vedere repercursiunile ce le vor avea actele sale față de indivizi.

Aceste fenomene care au apărut mai întâi în dreptul intern, se manifestează și în dreptul internațional. Câtă vreme statul păstra un caracter suprem și câtă vreme a triumfat noțiunea absolutei suveranități a statelor, era natural ca dreptul interna-

*) Ar fi de preferat, un regim, în care atât soțul, cât și soția, să nu poată face singuri acte civile de oarecare importanță relative la averea fiecăruia, decât în deplin acord; deci unul cu consimțământul celuilalt.

Aceasta este adevărata egalitate.

țional public să nu ție seamă decât de ele. Concepția absolută a suveranității este singura cauză care i se datorește locul de frunte pe care l'au ocupat statele în relațiunile internaționale, și trebuie să recunoașteți că acest lucru este foarte explicabil. Era oare cu putință ca dreptul internațional să cunoască în primul rând alte subiecte decât acelea ce i se înfățișau în mod natural, care singure erau recunoscute și ținute în seamă de dreptul intern, singurele prin urmare care puteau să se manifesteze, singurele deci care puteau avea pretenții, drepturi și datorii? Desigur că nu. Din chiar natura situației în care se găseau statele față de indivizi decurgea această imposibilitate. Libertatea de conștiință, și, în genere orice drept care se raporta la libertatea individuală, erau noțiuni cu totul străine de dreptul internațional al acelei epoci. Numai practica diplomatică le-a consacrat, cum a fost cazul mai întâi în art. 17 al Tratatului dela Ryswich, iar mai în urmă în art. 14 al tratatului dela Utrecht. În ambele tratate se stabilea regula următoare: în caz că locuitorii unui teritoriu cedat ar dori să emigreze, ei vor fi autorizați să-și păstreze naționalitatea. Marele jurist André Weiss afirmă că aci ar fi primit principiul naționalităților, luat în sensul de libertate individuală, prima sa aplicațiune ¹⁾.

Menționând principiul naționalităților, trebuie să spunem că el prezintă un caracter oarecum aparte în masa revendicărilor individuale. În adevăr, în el se rezumă aspirațiunile și dorințele unor populațiuni ce au trebuit să sufere timp îndelungat o asuprire străină. Din acest motiv el nu poate fi considerat ca manifestățiunea unei voinți individuale, ci are aspectul unei manifestățiuni colective. În consecință, el are o putere mult mai mare, este mai greu de înlăturat și, datorită acestor cauze, a fost mai repede cunoscut și aplicat. Proclamându-se independența statelor balcanice de către Congresul dela Berlin, intereselē individuale se găsesc pentru prima oară nu numai luate în seamă, dar chiar consfințite pe planul internațional. A fost în acelaș timp și o lovitură serioasă dată statelor care, cum era de pildă Austro-Ungaria, se găseau compuse dintr'un mare număr de locuitori ce erau de rase diferite, state care nu se puteau menține decât invocând dreptul lor de conservare și dreptul de suveranitate. Odată însă ce se admisesese și se aplicase de un for internațional de însemnătatea Congresului dela Berlin, un principiu absolut contrar acestor două idei (bine înțeles că dreptul de conservare în genere nu se găsește deloc știrbit; astfel însă cum îl înțelegea Austro-Ungaria desigur că el nu putea fi aplicat), se putea vede ușor că zilele le erau numărâte și că ele erau menite să sufere re-

zultatele firești ale unei evoluțiuni a principiilor cunoscute până atunci.

Dacă dreptul internațional nu putea deci să cunoască decât state, era natural ca el să nu se ocupe decât de ele. În trecut, și până la o epocă destul de apropiată, statele singure erau subiecte și ale dreptului internațional. Nu erau stabilite decât drepturile și datoriile statelor, numai purtarea lor în relațiunile internaționale era prevăzută și reglementată. Ele erau, ca să spunem astfel, stâlpii ordinii publice internaționale, dar cu un scop oarecum diferit de acelea pe care îl urmăresc astăzi. Dacă ele trebuiau să mențină ordinea, acest lucru se datorește numai interesului lor egoist care se rezuma într'o cât mai mare dezvoltare economică sau militară, astfel ca la momentul oportun să poată zdrobi pe inamicii lor. Pace, liniște, da. Dar numai cât timp această situațiune le convenea, numai câtă vreme ea se înfățișa ca un mijloc spre asigurarea unui maximum de avantagii cu un maximum de posibilități. Acest lucru este atât de adevărat, încât se poate ușor vedea, că de câte ori menținerea păcii era în contradicere cu interesele statelor, ele au căutat prin orice mijloc s'o turbure și să o înlătore. Chiar Germania afirma în 1914, că deslănțuirea războiului era pentru ea o necesitate vitală, ea găsiind-se amenințată de a fi înăbușită în granițele sale.

Ce argument juridic invocau statele pentru a putea manevra astfel în voia și conform interesului lor? Dreptul de suveranitate. Vattel spunea că dreptul de a se governa după bunul său plac este apanagiul independenței ²⁾. Deci un stat independent are dreptul să facă orice, deoarece suveranitatea sa este absolută. De unde această consecință că nimic nu poate limita acea suveranitate și nimeni nu are cădere pentru a judeca actele ce se fac în virtutea ei ³⁾. D-l profesor Lapradelle a exprimat foarte bine această idee a lui Vattel: „Intre suverani nu este loc pentru un judecător. Orice act emanând dela un suveran scapă de orice control” ⁴⁾. Par imparem non habet jurisdictionem.

Cărui motiv i se datorește caracterul absolut pe care suveranitatea l'a păstrat atâta vreme? Această noțiune se dezvoltă în momentul în care, după Evul Mediu, dreptul public se orientează în direcția „unei independenți regionale în opoziție cu autoritatea generală pe care o pretindea fie Papa, fie Impăratul Germaniei” ⁵⁾. Această tendință a apărut mai întâi în Franța, unde legiștii regelui, dorind să afirme independența stăpânului lor, au in-

2) Vattel, Le droit des gens, Livre II, chapitre 4, paragraphe 57.

3) Idem.

4) Lapradelle, Les nouvelles tendances du droit international public, curs făcut la I. H. E. I., 1930.

5) Idem.

1) André Weiss, Cours de droit international public, 1920.

ventat vechiul adagiu: „Le roi est empereur dans son royaume ⁶⁾).

Regele nefiind în acele timpuri decât personificarea statului, n'a fost decât un mic pas de făcut pentru a se ajunge la suveranitatea absolută a acestuia.

Diferitele revoluțiuni care au avut loc în mai toate statele în secolul trecut, au început să sdruncine această concepție. Puțin câte puțin, în fața teoriei atotputerniciei statului, a apărut o idee nouă, care se datorește în primul rând schimbării intervenite în urma revoluției franceze în ceiace privește posesiunea suveranității. Până în acel moment, monarhul era suveran. Monarhul dispărând însă, suveranitatea a trecut asupra națiunii. Conținutul său nu se schimbă deloc. Noțiunea rămâne întreagă. Dar dacă suveranitatea a trecut asupra națiunii, aceasta fiind compusă din persoane fizice, se pune în mod automat o altă chestiune: nu s'ar putea ca individul să aibe și el drepturi și aspirațiuni și n'ar trebui să i se recunoască posibilitatea de a și le expune? Și răspunsul afirmativ se dovedește cu ocazia apariției, pe planul intern mai întâi, pe planul internațional puțin mai în urmă, a diferitelor teorii noi. Ce sunt de pildă regula că guvernanții sunt liberi să aleagă forma de guvernământ menită să-i conducă, principiul autodeterminării popoarelor și principiul naționalităților, dacă nu recunoașterea drepturilor individuale ca o reacțiune datorită opresiunii ce statele au executat o atâta vreme asupra supușilor lor? Statul începe să nu mai fie privit decât ca o abstracțiune în fața căreia nu se poate tine seama decât de realitățile materiale și cu adevărat existente, indivizii.

Așa se explică garanțiile din ce în ce mai mari care se acordă acestora pe calea dreptului intern, care ajunsese în momentul războiului din 1914 mult mai departe decât dreptul internațional. Totuși, și acesta prezintă unele manifestări în această direcție. Se pot cita în această ordine de idei jurisdicțiunile consulare, cunoscute sub numele de capitulațiuni. Tot astfel, măsurile luate de Conferințele dela Berlin în 1885 și dela Bruxelles din 1890, prin care se interzicea comerțul cu sclavi, și se reglementa comerțul cu arme și cu alcool în diferite zone ale Africei. În fine, tendința ce a apărut în diferitele legislațiuni naționale de a asimila pe străini supusului propriu din punct de vedere al drepturilor sale civile, comerciale sau industriale. Această măsură consideră pe individ în sine însuși, în virtutea faptului material al existenței sale, fără ca statul din care face parte să fie silit să intervină pentru recunoașterea drepturilor naționalului său. Individul se separă astfel de noțiunea de stat și nu mai este în funcțiune de statul său.

6) Idem.

În rezumat deci, individul nu avea nici o posibilitate înainte de marele război. De câte ori avea de valorificat un drept, trebuia ca statul din care făcea parte să se ocupe de cauza sa. Dacă acest stat, fie din motive politice, fie de orice altă natură, nu era gata să i se substituie, el se găsea cu desăvârșire dezarmat. Dreptul internațional nu se ocupă de individ decât într'un mod indirect, prescripțiunile sale trebuind să fie transformate în reguli de drept intern ⁷⁾. Sau, într'alt caz, statul trebuie să răzbuie ofensele aduse supușilor săi de către un alt stat, dar nu pentru că s'ar fi nesocotit o ființă umană ci pentru că în spatele acesteia se ridică un alt organism care este atins în demnitatea sa, statul suveran care nu trebuie ofensat ⁸⁾.

Dacă practica dreptului internațional era atât de restrânsă în ceiace privește indivizii, nu se poate spune acelaș lucru despre doctrină. Chiar Grotius, afirma că acest drept regulează raporturile între state, precum și raporturile acestora cu particularii și în fine raporturile între ei ale indivizilor de naționalitate deosebită. Se vede deci ce loc larg îl rezervase indivizilor în dreptul internațional ⁹⁾. După cum arată foarte bine d-l Politis, numai noțiunii absolutei suveranității a statelor i se datorește părăsirea acestui sănătos principiu al lui Grotius ¹⁰⁾. Ceiace este mai curios încă, este faptul că timp de două veacuri și mai bine nimeni n'a căutat să pătrundă până la centrul problemei. De abia în secolul trecut Hefter începu să afirme existența unor drepturi și unor datorii individuale din punct de vedere al dreptului internațional ¹¹⁾. Și după el urmară alții. Majoritatea autorilor încep să neghe absoluta existență a statului, ce nu mai este considerat decât în funcțiunea de indivizii ce-l compun. Ceiace este mai important încă, este faptul că s'a încercat să se transpue în practică aceste curente doctrinale. La Haga în 1907, Regulamentul Curții superioare de prize maritime ce trebuia înființată, prevedea în art. 4 parag. 2 și 3 și în art. 5 dreptul pentru individ de a se adresa direct acestei Curți în anumite cazuri și sub anumite rezerve.

După ce am arătat într'un articol anterior care era situațiunea individului, trebuie să ne întrebăm astăzi cum se înfățișau relațiunile dintre state. Și aci ne lovim iarăși de noțiunea suveranității. Dacă statul este absolut suveran, este natural ca el să nu se ocupe de suveranitatea altui stat. Cu alte cuvinte, un stat nu trebuia să cerceteze dacă, în e-

7) Politis, Les nouvelles tendances du droit international, pag. 56.

8) Vattel, Op. cit. livre II, chapitre VI, paragraphe 72.

9) Politis, Op. cit. pag. 58.

10) Idem.

11) Hefter, Droit international public de l'Europe, livre I, chapitre I, section III.

xercițiul suveranității sale, nesocotea suveranitatea altui membru al comunității internaționale. Singura limitare este aceea datorită dreptului de apărare și dreptului de conservare al celorlalte state. Așa se explică pentru ce statele nu căutau decât realizarea unei stări materiale individuale, chiar dacă aceasta nu se putea îndeplini decât prin distrugerea altui organism. Și acest lucru era cu atât mai ușor cu cât comunitatea internațională ea însăși nu exista în sensul actual de solidaritate socială. Statul nu se ocupa decât de el și de interesul său. Dacă credea că avea a se teme de ceva, el închea o alianță cu un alt stat, ale cărui interese nu erau absolut contrarii intereselor sale, sau care se găsea într-o situație asemănătoare. Această căutare a echilibrului, fie între state, fie între grupări de state, se regăsește în tot decursul istoriei moderne. Pacea era asigurată pentru scurt timp, nu pentru că așa cerea interesul obștesc, ci pentru că se putea întâmpla ca cutare grupare să fie învinsă, întărind astfel din cale afară pe învingător. Teoria echilibrului statelor, deși nu este un principiu juridic ci un principiu pur politic, a dominat tot dreptul internațional și mai ales relațiile internaționale. Pe scurt, se poate spune că înainte de 1914, statele n'au căutat să se organizeze dintr'un punct de vedere obștesc și potrivit interesului comun întregii umanități, ci au încercat să-și îndeplinească scopurile lor individuale fie printr'un anumit sistem de alianțe, fie prin orice alt mijloc, inclusiv războiul.

Iată deci care era situația practică a individului precum și situația comunității internaționale. Sacrificiile de tot felul pe care le-a atras războiul după sine, milioanele de vieți jertfite, au deschis ochii chiar și celor mai îndărătnici. Lumea civilizată a început să se convingă că dreptul internațional nu trebuie să considere pe individ ca un mijloc ci ca un scop ¹²⁾. Și aci regăsim principiul naționalităților care în cazul acesta se înfățișează cu o etichetă de dreptate. Toate declarațiunile făcute de conducătorii diferitelor state beligerante nu consideră războiul din 1914 decât ca un mijloc pentru a ajunge la expresiunea cea mai înaltă a dreptății: reparațiunea prejudiciului cauzat națiunilor care gemeau sub un jug străin. Și de aceea s'a tratat pacea pe baza acestui principiu. El a fost ținut în seamă pentru toate schimbările teritoriale care, în consecință, nu pot fi privite ca niște anexiuni ci ca niște urmări firești ale principiului naționalităților și ale principiului autodeterminării popoarelor.

Ca corolare ale importanței din ce în ce mai mari ce o ia individul pe planul internațional, apar alte

două idei: în primul rând, trebuie să i se dea individului putința de a se desvolta. Atunci când el nu o poate face prin propriile sale mijloace, el trebuie ajutat. În al doilea rând, dovedindu-se că soluția războiului nu este tocmai conformă interesului individual, s'a ivit nevoia de a se face războaiele imposibile în viitor. Și această ultimă consecință nu este numai conformă interesului individual ci și interesului etatic. Prin urmările economice dezastruoase ale războaielor, statele s'au convins că adevăratul lor interes constă într'o înțelegere. În momentul acela a apărut ideea comunității internaționale în sensul solidarității sociale, în clipa aceea s'a dovedit că statele, ca și indivizii, având un interes comun, trebuie să aibe și un ideal comun, menținerea păcii. Toate tratatele de pace sunt pătrunse de acest ideal. Toată organizațiunea internațională postbelică nu are alt scop. De aceea s'a căutat ca comunitatea internațională să fie așezată pe niște temelii cari, prin numeroasele lor aspecte, prin nerunărările lor posibilități, să înlăture sau cel puțin să întârzie cât mai mult războiul. De aceea comunitatea internațională s'a organizat pe baza principiului naționalităților și de aceea a luat ființă Societatea Națiunilor. Reducând astfel la minimum cauzele posibile ale unor viitoare conflicte — și desigur că chestiunea naționalităților a fost printre cele mai arzătoare în trecut — înmulțind mijloacele de soluționare pacifică ale conflictelor, interesul individual este respectat prin evitarea războiului.

Dacă lucrurile stau astfel, este ușor de înțeles pentru ce binele obștesc nu poate să fie îndeplinit decât împlinindu-se mai întâi binele individual. De aceea toate străduințele trebuie să tindă spre realizarea acestuia. Așa se explică existența sistemului de apărare al minorităților naționale, care nu este decât un corectiv isvorât tot din ideea de respect față de persoana umană și aplicat acolo unde aplicarea totală a principiului naționalităților nu era cu putință. Tot astfel se explică și instituția mandatului internațional. Interesul colectivității statelor cere ca relațiuni normale să aibe loc între membrii ei. Aceasta însă nu se poate câtă vreme civilizația acestor membrii nu este la același nivel. De aceea puterea mandatară trebuie, conform unei idei pe care am arătat-o mai sus, să ajute dezvoltarea populațiilor în cauză **din punct de vedere cultural, politic și material** ¹³⁾. O asemenea instituție și mai ales un asemenea scop altruist sunt ceva cu totul nou în dreptul internațional public. Dacă ea n'a fost aplicată în practică așa cum a fost concepută, aceasta este o altă chestiune.

Trebuie să căutăm acum a ne da seama dacă opera de reconstruire a comunității internaționale pe

12) Ideea exprimată foarte bine de d-l profesor Lapradelle într'un raport înaintat Institutului de drept internațional public în sesiunea dela Roma în 1921: „Statul nu este decât un mijloc în vederea unui scop: perfecțiunea umanității”.

13) Supra acestui punct, vezi lucrarea mea: „Mandatele Internaționale” București, 1931.

aceste noi baze se face cu ajutorul unei instituții nouă, sau aplicându-se din contra o teorie cunoscută. Constatăm că principiul care s'a avut în vedere este unul din acelea care era cel mai mult combătut, atacat și criticat, dar care a continuat totuși să-și găsească aplicațiunea de câte ori statele aveau interesele s'o facă. Vrem să vorbim de teoria intervențiunii care atrage după sine un număr mare de pericole. Se poate foarte bine întâmpla ca un stat, să nu se mai retragă, deși scopul intervențiunii sale este atins. Este celebru exemplul Angliei care s'a menținut atâta vreme în Egipt. De aceea dreptul de intervențiune, chiar când este vorba de intervențiunea pentru cauză de umanitate, singura admisă în trecut, câștigă mult atunci când este exercitat în mod colectiv, lucru ce se poate spune despre orice reacțiune socială ¹⁴). D-l Profesor Le Fur, arată cum intervențiunea colectivă este mai puternică, cum are mai mulți sorți de izbândă și cum astfel se poate realiza o intervențiune fie desinteresată, fie mărginită la scopul urmărit. O asemenea intervenție necesită însă un embrion de organizare și acest lucru a căutat să-l realizeze Societatea Națiunilor. Scopul acestei instituții este binele membrilor săi și cel mai mare bine se rezumă în menținerea păcii ¹⁵). Curajul a lipsit însă făuritorilor Pactului și războiul nu este proscris în termeni expresi. Totuși nu se poate spune că Pactul nu intervine. D-l Le Fur cu dreptate a putut să afirme că Preambulul Pactului neagă principiul de neintervențiune, silind statele să primească anume obligații de a nu recurge la război și limitându-le astfel suveranitatea ¹⁶). De altminteri, în toate articolele Pactului, predomină principiul intervențiunii. Ce este de pildă, ca să luăm un exemplu mai în raport cu subiectul nostru, mandatul internațional, dacă nu o intervențiune? Conform principiilor pe baza cărora s'a restabilit armonia internațională, ar fi trebuit să se aplice și în acest caz principiul autodeterminării. Dacă el a fost nesocotit, este numai pentru că, după cum am arătat, un interes mai înalt, acel al colectivității, trebuia ținut în seamă cu precădere.

Dacă deci teoria intervențiunii se găsește confirmată de Pactul Societății Națiunilor, este ea oare admisibilă? D-l profesor Le Fur, a pus foarte bine chestiunea: „Este vorba de a se ști dacă da sau nu se dorește un drept internațional. Dacă nu, se poate lăsa fiecare stat să trăiască mai departe sub principiul suveranității absolute și în caz de conflict, nu mai există decât forța. Dacă din contra se dorește o regulă și organizarea vieții internaționale,

se simte nevoia altor reguli și unor sancțiuni” ¹⁷).

Și mai departe, d-sa desvoltă ideia că aceste sancțiuni sunt cu atât mai trebuincioase cu cât legile sociale pot oricând fi violate de făuritorii lor ¹⁸).

Se poate deci ușor vedea că în cazul nostru intervențiunea joacă rolul unei sancțiuni, unei sancțiuni cu un caracter oarecum preventiv, și ca atare ea este perfect justificată și admisibilă.

Trebuie deci să constatăm în concluzie că evoluțiunea drepturilor individuală se găsește în strânsă legătură cu înțelesul ce se dă noțiunii de suveranitate, lucru care se poate spune și despre ideia unei comunități a statelor. Câtă vreme suveranitatea atât internă cât și externă a statelor era considerată ca absolută și câtă vreme singurul interes de care se ținea seamă era interesul etatic, era natural ca individul să fie nesocotit și să nici nu poată fi vorba despre o organizare internațională așa cum ea ni se înfățișează astăzi. Nu se puteau semnala decât unele sisteme de alianță care, deși pot fi considerate ca un început de organizare internațională, se deosebesc totuși de cea actuală prin scopul lor, care era, fie menținerea echilibrului, fie ducerea unui război. În orice caz, ele nu prezintă nici unul din numeroasele caractere juridice ale Societății Națiunilor. Din momentul însă în care noțiunea suveranității începe să piardă din rigiditatea ei, din acel moment interesele individuale se manifestează și își pot croi o cale în dreptul internațional. Astfel, aceste două interese, cel individual care nu este în ultima analiză decât interesul colectivității internaționale, și cel etatic, bizuit pe teoria suveranității absolute, nu se pot desvolta laolaltă din cauza opțiunilor ce există între ele. Se pare că astăzi, începând să se recunoască dreptul omului sub soare, dreptul internațional a revenit la o mai justă noțiune a lucrurilor. Trebuie însă să ne ferim de a cădea în extrema contrarie, adică de a proslăvi afară din cale drepturile individuale, de oarece s'ar putea întâmpla să ne găsim vreodată în fața unei reacțiuni care nu va fi deloc în favoarea acestor drepturi, după cum excesele teoriei suveranității absolute au provocat o reaffirmare a drepturilor individuale. De aceea trebuie să ne menținem într'un just mediu, lucru pe care se pare că îl face dreptul internațional de astăzi. Dacă va continua pe această cale care este cea bună, este foarte posibil ca să se ajungă peste scurt timp la înfăptuirea interesului comunității etatice, interes ce coincide totodată cu acest ideal al umanității întregi: menținerea păcii.

RADU MEITANI

Conferențiar la Facultatea de Drept din București

14) Le Fur, Philosophie du droit des gens, curs făcut la I. H. E. I., 1930.

15) Idem.

16) Idem.

17) Idem.

18) Idem.

DIN ASPECTELE MIZERIEI CU MODALITĂȚI

Odată Societatea constituită, Statul îi ia personalitatea devenind Stat-persoană. Dar cum Statul-persoană, nu e o persoană fizică și cum nu reprezintă decât în mod imperfect interesele sociale, poate fi cu succes privit ca o simplă administrațiune. Scopul final al acestei administrațiuni e triplu: organizarea forței naționale, menținerea în interior a Dreptului și organizarea culturii sociale. Dacă în interior administrațiunea nu menține Dreptul, îi este imposibil să impună o suficientă coeziune socială, și drept consecință nu poate organiza nici forța națională, nici să dea o serioasă îndrumare culturii sociale. Statul-administrațiune își realizează scopul prin anumite organe: prin funcționari.

În altă ordine de idei, nu se poate concepe ca un ins, membru al unei Societăți constituite, să nu poate să-și câștige existența potrivit cu munca ce o depune.

Revenind la scopul final al Statului-administrațiune, la menținerea în interior a Dreptului, trebuie să subliniem că acest Drept nu poate fi bazat decât pe *Echitate, Adevăr și Autoritate*. Pe baza acestor principii — Istoria e martoră — Statele au progresat; și ori de câte ori ele au fost desprețuite, Statele s'au prăbușit.

Nu mai există Administrațiune, când funcționarii unui Stat nu sânt retribuiți potrivit funcțiunii ce au, cu strictul necesar întreținerii zilnice; și când salariul de foamete ce li se plătește, vine cu întârzieri ce variază între una până la șase luni. Și ce fel de Stat-Administrațiune e acela care după ce lasă neplățiți cu lunile organele sale, găsește soluția să plătească salariile lunare în întregime, dar cu... modalități de plată, prin modalități înțelegându-se termene fără scadență?

Am spus că Dreptul în interior nu poate fi bazat decât pe *Echitate, Adevăr și Autoritate*. Dreptul în viață azi are oare aceste fundamente?

Ne sbatem în cea mai cumplită criză cunoscută de Omenire. S'au chemat specialiști să ne învețe ce să facem. Se caută soluții complicate și nu se adoptă cele simple dictate de bunul simț.

Echitatea de care vorbeam e o noțiune ce tinde să dispară. Ea e înlocuită prin favoritism și prin capriciile unor anumite persoane, care dacă nu ar fi așa zise persoane politice, nu ar putea să-și câștige prin muncă nici după ce să bea apă, în timp ce azi due trenă de milionari.

Se impun economii. Ei bine, nu se găsește alt mijloc decât ca ele să se facă asupra salariilor.

Se vorbește de reducerea funcționarilor și totuși — vezi ultima mișcare în magistratură — s'au complectat și se complectează locurile vacante care multe din ele puteau fi desființate. Se desființează subsecretariate, găsite inutile, dar se crează slujbe gras plătite pentru titularii rămași fără funcții.

Se preconizează reducerea salariilor și nu se reduc diferite diurne și indemnizații — indemnizațiile de chirie ale unor judecători de ocol din București au atins anul trecut, cetiți bine, suma de lei una sută șase zeci mii; — iar membrii comisiunilor pentru întrebuințarea fondurilor de carte funduoară, primesc câte lei 400, pentru cele câte-va minute în care decid să cumpere un covor sau să refuze ca acest fond să fie dat în păstrarea Casei Magistratilor, ceea ce ar fi de un real folos celor ce nu sânt membri în astfel de comisii și nici judecători de ocol în București.

Se delegă cu anii, în mod inutil, magistrați la alte instanțe — vezi în special în București, — plătindu-se alți delegați în locul lor; și aceasta numai pentru faptul că sânt rudele oamenilor cu trecere.

Se închiriază localuri, plătindu-se chirii fabuloase, pentru servicii publice; iar în ele se instalează principiar funcționarii, în timp ce pentru a ajunge la serviciul instalat, trebuie să treci prin pod, cum era cazul unei instituții din București.

Nu se cercetează activitatea funcționarilor, deși destui de mulți ar merita încă de mult să fie scoși din rulaul administrativ; în schimb se ordonă anchete vexatorii oridecâte ori un interes anumit urmează a fi satisfăcut.

Se votează mii de legi, dar nu se votează controlul averii funcționarilor și politicianilor. Oameni care li se protestau polițe de 2.000 lei, după 2 ani de „politică” li se găsește conturi la Bănci de aproape una sută de milioane; iar când e vorba de sancțiuni se răspunde candid că faptul nu e pedepsit de nici un text de lege.

Se așează impozite, cu credința că e suficient ăsternerea cifrelor pe hârtie ca tezaurul să se umple. Nu se ține seama că există o limită a fiscalității peste care nu se poate trece, limită ce coincide cu dreptul necontestat al insului de ași potoli foamea, setea, și ași avea un adăpost, din produsul muncii sale. Numai 2 exemple. Impozitul imobiliar pe clădiri se stabilește din 5 în 5 ani; cei ce-și locuiesc personal clădirile neputând să ceară o scădere a impozitului decât la expirarea celor 5 ani. E clar totuși că valoarea locativă de acum 5 ani, valoare pe baza căreia se așează impozitul, e cu totul alta decât cea actuală. E de prevăzut, dacă asemenea sistem va continua să aibă ființă, că impozitele restante — din imposibilitatea plății iar nu din rea voință — vor atinge cifra valorii imobilelor. Statul devenind proprietarul lor, cea ce va echivala cu o adevărată confiscare. Menținerea minimumului neimpozabil la cifra ridicolă de azi, e al doilea exemplu ce-l dăm, e un nou exemplu de tendință de confiscare al actualei administrațiuni.

Cât privește Adevărul, el e mereu ocolit. E drept că azi el ar fi mai supărător ca oricând, dar e simptomatic faptul că atunci când e spus direct poate avea consecințe imediate și neașteptate, în timp ce când e spus cu ajutorul exemplului luate din Istoria Universală, deși se spune unul și același lucru — *Eadem sed aliter* — nu are nici o consecință.

Prezumția aceasta de incultură și naivitate se întoarce numai către cei ce o stabilesc.

Autoritatea nu poate servi decât *Dreptul, Echitatea și Adevărul*. De câte ori ea a servit arbitrarul, sfârșitul i-a fost fatal. Cu autoritate ni se impune azi o reîntoarcere la „primitivitate”. Primitivitatea presupune o libertate absolută lăsată instinctului și forței brute. Nimic nu este mai puternic ca instinctul conservării și pornirea individualistă, egoistă. Perceptorul dela Oradea a fost achitat fiindcă a mâncat banii Statului care, la rândul său, nu i-a plătit salariul pe nemăratele luni. Alții îl vor urma.

Instinctul conservării, după ce foamea va fi potolită indiferent de mijloacele întrebuințate, va căuta să reacționeze și contra celor pe carii îi va socoti ca piedici în calea sa. O va face cu ajutorul forței.

Vom avea astfel incontestabil „primitivitatea” preconizată. Dar atunci va fi haos.

NOTE PE MARGINEA ULTIMEI MIȘCĂRI ÎN MAGISTRATURĂ *)

Intrucât în recenta mișcare făcută în magistratură au fost neglijate dispozițiunile categorice ale unui articol din „Regulamentul pentru examenul de magistrați și alegerea locurilor în baza examenului”, publicat în *Monitorul Oficial* No. 186 din 23 August 1928, ca și cum acel articol ar fi fost abrogat, ținem să publicăm în extraso acel articol, însoțindu-l de câteva succinte comentarii, pentru a aduce la cunoștința forurilor competente existența, interpretarea și obligativitatea lui.

Este vorba de art. 29 din Regulament care are următorul cuprins:

„Supleanții, substituiți și ajutorii de judecători reușiți la examen, care n'au stagiul prevăzut de art. 97 din legea organizării judecătorești spre a fi înaltați judecători sau procurori, au dreptul să solicite trecerea în posturile de supleanți, substituiți sau ajutori de judecători vacante, iar Ministerul le va da preferință față de candidații fără examen care au solicitat acelaș loc”.

Prin acest articol se creiază pe de o parte un drept bine determinat în favoarea Magistraților supleanți, substituiți sau ajutori de judecător care, fiind reușiți la examenul de capacitate al Magistraților dar n'au încă stagiul cerut de art. 97 din legea de organizare judecătorească, adică 3 ani împliniți pentru a putea fi înaltați, cer transferarea în unul din locurile devenite vacante de supleant, substituit sau ajutor de judecător, drept care constă în aceea de a fi preferați înaintea Magistraților de acelaș grad cu ei și care solicită aceleași locuri dar care n'au încă examenul de capacitate.

Pe de altă parte prin acelaș articol se creiază, ca un corolar al dreptului de mai sus obligația pentru Minister, ca, atunci când un loc de supleant, substituit sau ajutor de judecător devenit vacant este solicitat în acelaș timp de un Magistrat cu examen și de unul fără examen, să-l prefere pe cel dintâi. Această preferință nu poate fi facultativă, ea este obligatorie fiindcă regulamentul spune categoric „iar Ministerul le va da preferință”, nu spune că va putea numi sau va putea da înfăietate prin urmare nu lasă în acest caz numirea la aprecierea Ministerului; că acesta este adevăratul sens al dispozițiunilor de mai sus rezultă din prima parte a articolului 29, care spune că Magistrații, care n'au stagiul dar au examenul, au dreptul să ceară transferarea etc. când se spune că au dreptul se înțelege că ei sunt aceia cărora li se cuvin acele locuri în cazul când le cer. Ei sunt titularii acelor drepturi pe care au facultatea să le exercite sau nu, dar din moment ce le-au exercitat Ministerul este dator să le respecte, fiindcă altfel dacă am considera acel drept, acordat Magistraților cu examen ca un simplu drept de petiționare atunci, pe lângă că ar urma să-i punem pe acești magistrați în aceeași categorie cu ceilalți care n'au examen sau cu simplii postulanți la un loc în Magistratură, care și ei au dreptul să ceară în sensul că pot să facă și ei petiții Ministerului și să solicite transferarea sau numirea în aceleași locuri, dar în acest caz am ajunge la situația absurdă și imposibilă de a nu se mai vedea care este utilitatea acestui text.

Deci și din acest punct de vedere rezultă că numai aceia dată dela început este interpretarea justă a art.

29, articol prin care s'a avut în vedere crearea unui drept special în favoarea Magistraților de primul grad cu examen de capacitate.

Evident că în ipoteza când acelaș loc va fi cerut de mai mulți Magistrați cu examen, se va da înfăietate acelaia cu media mai mare iar la medie egală va fi preferat acela cu mai mare vechime, întocmai cum se procedează și la înaltare.

Odată precizată interpretarea articolului de mai sus ținem și relevăm că respectarea lui era și este cu atât mai necesară în condițiunile de azi, când aproape toți Magistrații cu examen —, vorbese de supleanți, substituiți sau ajutori, — au stagiul pentru înaltare, ba încă sunt foarte mulți care au câte 1 sau 2 ani peste stagiul necesar dar din cauza numărului limitat de locuri ce devin vacante sunt nevoiți să rămână în acelaș grad deși sunt reușiți unii cu medii destul de mari. Pentru a ilustra acest fapt vom arăta că din Octombrie 1931 de când s'a validat examenul de capacitate și până în prezent au fost înaltați, socotind și pe cei din ultima mișcare 36 din vreo 240 reușiți și dacă am face un mic calcul am vedea că dacă în 8 luni au fost înaltați 36, pentru ca să fie înaltați toți cei reușiți ar mai trebui un timp de aproape 5 ani, astfel că vor fi unii care mai au de așteptat acest număr de ani și dacă ținem seamă că dintre acestia mulți au astăzi o vechime de 4 ani, urmează că la înaltare vor avea un stagiul în grad de aproape 9 ani.

Așadar dacă Magistraților cu examen însă fără stagiul de înaltare la gradul de judecător sau procuror le acordă Regulamentul dreptul să fie transferați în locurile vacante de acelaș grad, cu atât mai mult trebuie să fie satisfăcute cererile Magistraților și cu examen de capacitate și cu stagiul mai mare chiar decât cel necesar, Magistrați care dacă nu ar fi fost timpurile grele de azi probabil că ar fi fost de mult înaltați.

Am găsit necesar să publicăm acest articol împreună cu lămuririle ce-l însoțesc pentru a arăta că aplicarea lui, după părerea noastră, pe lângă că este obligatorie dar este și logică și echitabilă și'n acelaș timp și utilă pentru prestigiul și bunul mers al Justiției, care necesită ca în locurile cele mai râvnite, care în mai toate cazurile sunt și cele mai grele și mai de răspundere de supleant substituit sau ajutor de judecător, să fie numiți magistrați care au fost selecționați prin filiera destul de riguroasă a examenului de capacitate.

IOAN M. TOMIȚA

Magistrat
Onești-Pacău

Inmormântarea lui C. G. Dissescu

La 11 cor. s'a stins din viață, la domiciliul său din București, marele juriconsult și profesor *Constantin G. Dissescu*, senator, și fost ministru, Director al revistei *Dreptul*.

Cu ocazia înmormântării care a avut loc la cimitirul Belu, în ziua de 13 cor., s'au ținut mai multe cuvântări dintre cari semnalăm următoarele:

Cuvântarea D-lui Ministru D. Gusti

(Nu știu cuvinte mai potrivite să caracterizeze ființa sufletească a marelui personalități care ne părăsește, decât propriile lui vorbe. Le spunea, el, care a iubit atât viața, la un sfârșit de lună Mai, în anul 1926, la cea din urmă lecție ca

*) Acest articol ne-a fost dat spre publicare la finele lunii Iunie a. c., dar nu a putut apare urgent din cauza aglomerării de material.

profesor de drept public la Universitatea din București. Era o zi a tuturor sfârșiturilor: de anotimp și de strălucită carieră, peste care știa să lase însă zâmbetul unei asemenea cugetări: „m'am hotărât să închei eu singur activitatea funcțiunii, preferând să înving bătrânețea înainte de a mă învinge ea”.

În bogata lui viață, Dissescu și-a însemnat trecerea în multe domenii. În unele, cercetătorii viitorului vor depune document lângă document, ca să ajungă la o imagină statornică: de savant, de filosof și de enciclopedist, de orator de bară, de tribună parlamentară și de tribună publică, de profesor, de ministru. În altele, numai amintirea mișcăată a celor care au avut fericirea să-l cunoască va reprezenta cronica vie, unde ne vom duce să răscolim ca să găsim farmecul persoanei, atracția fără seamă a convorbirii, bucuria contactului social, ceea ce face însăși viața aceasta trecătoare, pe care plecatul dintre noi o dorea și ținea mereu tânără, în plinătatea facultăților, rodnică până la urmă.

Să mi-se îngăduie să amintesc din această viață, în câteva trăsături, figura profesorului universitar și a ministrului instrucției publice și al cultelor.

Dissescu a cinstit catedra universitară, atât prin operă, ca și prin durată, ca foarte puțini alții, timp de 44 ani.

Dissescu, omul politic, a avut satisfacția ultimă, aceea a îndeplinirii unor convingeri, fiind în mai multe rânduri ministru și de două ori ministru al instrucției publice și al cultelor: întâia oară dela 24 Octombrie 1906 până la 12 Martie 1907 și a doua oară dela 14 Octombrie 1912 până la 4 Ianuarie 1914.

Această personalitate complexă, de spirit scântecitor, risipitor de idei și sugestii, cu însușirile savantului de mare eruditie juridică, a fost dotată cu un simț artistic excepțional, îngemănând antinomia spirituală a misticismului religios cu raționalismul dialectic lucid; lui Constantin Dissescu i se datoresc remarcabile scrieri în domeniul arheologiei și mai ales în câmpul artei bizantine.

Cuvântarea D-lui Prof. Paul Negulescu

Intristată adunare,

Universitatea din București și în special Facultatea Juridică m'au delegat să expun în numele lor sentimentele de adâncă durere ce toți profesorii resimt prin moartea marelui lor coleg, profesorul Constantin Dissescu.

Constantin Dissescu a jucat un foarte mare rol în Barou, fiind socotit ca unul dintre cei mai de seamă avocați ai timpului său. A avut o situațiune foarte importantă în viața politică, fiind trimis de foarte multe ori în parlament și ocupând de mai multe ori, funcțiunea de ministru.

Dar nici viața activă și sbucimată a baroului, în lupta ei continuă pentru dreptate, nici viața politică cu toate realizările interesante ce a reușit să îndeplinească, cum de pildă reforma codului de procedură civilă și a legii de expropriere nu satisfăceau pe acest mare gânditor, pe acest mare erudit.

Ceea ce Dissescu iubea cu pasiune era profesoratul. El era omul cel mai fericit în mijlocul studenților săi și mai ales avea o nobilă mândrie pentru succesele elevilor săi. Dar și aceștia iubeau cu adevărat pe acest părinte sufletesc și toți cei ce au fost elevii lui ne fălim că am fost elevii marelui profesor.

Pasiunea sa de a studii variatele fenomene ale vieții juridice sau politice și apoi grație vastei sale culturi de a le lega de alte probleme mai largi, mai vaste, mai generale, expunându-le de pe catedra profesorului sau conferențiarului dela bara avocatului sau de la tribuna parlamentului

făcea ca lecțiunile, pledoariile sau discursurile lui Dissescu să fie așa de urmărite, așa de gustate de toți acei cari aveau fericirea să-l asculte.

Cuvântarea D-lui I. G. Duca

În numele Partidului Național-Liberal mă înclin cu inima îndurerată în fața rămășițelor pământești ale lui Constantin Dissescu.

Partidul Național-Liberal va păstra pururea recunoștința amintirea numeroaselor, marelor și strălucitelor servicii pe care Dissescu i le-a adus în decursul lungii sale cariere politice.

Acestea zise mărturisesc cu nedumerire că nu știu ce să adaug.

Să-l plâng ?

Să-i fac convenționalul elogiu funebru?

Ar fi să-i nesocotesc voința.

Ar fi să-l micșorez.

Intr'adevăr cum ași putea să-l plâng când îmi reamintesc ceea ce mi-a zis acum câțiva ani în ziua în care se credea atins de aripa morței :

„Dacă mor, îmi spunea el, să nu mă plângeți.

„Am fost pe acest pământ un răsfățat al soartei.

„Viața mi-a dat tot ceea ce putea da unui om: inteligență, talent, omoruri și bogății. Am sorbit din plin, cu o epicuriană voluptate, cupa tuturor plăcerilor omenești. Viața mea a fost lungă — plină — și strălucită.

„O părăsesc fără regret, cu un simțimânt de adâncă și smerită recunoștință față de providență și prin urmare întrucât eu nu mă plâng, nici voi — prietenii mei — n'aveți dreptul să mă plângeți”.

Tot astfel cum ași putea să-i rostesc protocolara orațiune funebră fără să-l micșorez.

Dissescu a fost desigur un mare jurisconsult, un eminent profesor universitar, un avocat ilustru, un conferențiar neîntrecut, un distins orator parlamentar, un om politic de seamă.

Dar nu în aceasta constă adevărata lui superioritate. Ceea ce crea lui Dissescu o situațiune deosebită și unică în viața noastră publică și culturală era personalitatea originală, complexă, pasionantă de interesantă sa personalitate.

Vasta sa cultură în atâtea domenii variate, ciudatele și infinitele sale curiozități intelectuale, natura preocupărilor ce-l frământau, contradicțiunile sale surprinzătoare, complexitatea fără de pereche a psihologiei sale, subtilitățile spiritului său, — amestec ciudat de procesivitate latină și de exegeză bizantină, — împerecherea, permanentă împerechere la el a celor sfinte și a celor profane, de celor abstracte și a celor prosaice, pornirile mistice de o parte, delectările sibarite pe de altă parte, resemnarea creștinească îmbinându-se cu filosofia antică, vitalitate exuberantă neprevăzută și fantezie, întortochiere și lumină, credință și scepticism, ortodoxie și budism, cultul trecutului, dragostea tradițiilor și totuși înțelegerea largă a tuturor inovațiilor progresului — cum s'ar putea cuprinde toate acestea în marginile restrânse ale unui discurs de înmormântare.

Nu — Dissescu reclamă un alt cadru de cât aceluși al jalnicei ceremonii de azi.

Cercetările epocii noastre, cei ce vor căuta scuturând colbul vremurilor, să reînvie personalitățile care au imprimat pecetea lor zilelor de grijă și de slavă în care s'a încheiat România Mică și s'a zămislit România Intregită, vor fi toți izbijiți de strania personalitate a acestui mare intelectual și punându-și talentul în slujba evocării lui, vor zugrăvi ei atunci — ceea ce nu îmi e îngăduit mie azi — adevăra-

tul, marele, definitivul portret al lui Dissescu cu toate luminile și cu toate fatalele sale umbre.

Profund umană fiindcă supusă patimelor omenești dar sintetică și simbolică fiindcă rezumă cele mai înalte aspirații culturale ale neamului și oglindește de o potrivă robusta cuminjenie populară și proverbială iscusință a vechilor civilizații sub a căror înrăurire am trăit, — figura lui Dissescu va birui înăbușirea timpului și se va transmite posterității înconjurată de tot nimbul de superioară intelectualitate pe care nu i l-au putut da cu adevărat în viață, nici admirația contemporanilor, nici hula criticilor, nici nepăsarea trecătorilor.

* * *

„Curierul Judiciar” împărașind durerea produsă prin moartea acestui ilustru fiu al țării, transmite îndureratei sale familii și Redacției revistei *Dreptul*, condoleanțele noastre.

CURIERUL JUDICIAR

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MUȘCEL S. 1-a

Audiența dela 7 Iunie 1932

Președenția d-lui C. S. BALLAN, Judecător-consilier

Gh. Stănculescu cu I. G. Ulieru

Sentința civilă No. 264

Acțiune pauliană. Condițiunile ce trebuie să îndeplinească o asemenea acțiune. Acte frauduloase, aranjate de părți prin hotărâri judecătorești. Anularea unor asemenea hotărâri, ca fiind date cu fraudă la lege. Art. 975 C. civ. Plata. Dovada plății prin act sub semnătură privată. Forță probantă a unui asemenea act. Art. 1.104 C. civ.

1°. Conform art. 975 C. civ. toate actele viclene pot fi atacate de creditorii prejudiciați; iar cuvântul „acte” cuprinde atât actele făcute între părți, cât și actele făcute de ele în fața justiției, fie pe cale grațioasă, fie pe cale contencioasă, căci, chiar hotărârile, intervenite în urma înțelegerii frauduloase de mai înainte a părților, nu sunt decât consumațiunea completă a fraudei și legea — în atare caz — nu le permite menținerea, ci, făcând aplicațiunea principiului din art. 975 C. civ. anulează hotărârea pronunțată și chiar executată cu fraudă în contra creditorilor, iar anularea actelor de asemenea natură, se poate cere pe cale de acțiune principală, cât și pe cale de apărare, precum și conform art. 399 Pr. civ.

2°. Condițiunile esențiale cerute pentru admiterea unei acțiuni pauliane sunt ca, reclamantul să probeze: 1) Existența legală a creanței sale față de părât; 2) Că, acea creanță este anterioară actului atacat; 3) Prejudiciul — eventsu damni, — pe care i l'a cauzat actul atacat; 4) Frauda debitorului, în sensul că debitorul a avut cunoștința de prejudiciul, pe care urma să îl cauzeze, prin diminuarea patrimoniului său, prin acel act; și 5) Conivența terțiului achizitor la fraudă debitorului; cu alte cuvinte că și acel terțiu a fost conștient fraudis, că a știut și a fost de rea credință, când, împreună cu debitorul, a săvârșit actul ce se atacă.

3°. Plata unei creanțe trebuie dovedită de acel care o invoacă: ea se probează în genere, prin chitanță, sau adevărîța creditorului, dată în formă autentică, sau sub semnătură privată. Înlinderea efectelor adevărîței depinde de termenii în care ea a fost concepută, iar plata făcută în mod valabil, stinge — în genere — obligația în mod absolut adică în privința tuturor și

cu toate accesoriile sale; stinge, deci și privilegiile și ipotecile.

Tribunalul,

Asupra prezentei acțiuni civile înreg. la No. 13.534 din 1931 intentată de reclamantul Gh. Stănculescu, din C.-Lung, Bulevardul Cuza-Vodă No. 94 contra părților Ioan Gh. Ulieru, cu domiciliul ales în C.-Lung str. Lascăr Catargiu No. 9 și Florica N. Predescu cu autorizația soțului său avocat N. Predescu, din București str. Costache Negri No. 28, prin care se cere a se declara nule, neavenite și neopozabile numitului reclamant, cartea de judecată civilă No. 611 din 28 Iunie 1928 a Jud. Mixtă Ocol C.-Lung, precum și sentința civilă No. 34 din 21 Ianuarie 1930, a Tribunalului Mușcel secția I-a, care confirmă menționata carte de judecată.

Având în vedere actele dela dosar și debaterile urmate din care se constată în fapt că :

Încetând din viață în anul 1918, Gh. Ulieru, a lăsat nouă fii moștenitori și pe soția văduvă săracă, cu drept la 1/10 în averea în uzufruct. Unul dintre fiii decedatului, anume Ioan Gh. Ulieru — părătul din prezenta acțiune — a cumpărat, apoi dela toți frații și surorile sale, drepturile succesoriale ale fiecăruia, excluzând dotele, printre care era și Florica N. Predescu, deasemenea părâtă în prezenta acțiune, dela care a cumpărat și dreptul ei în succesiunea def. lor tată Gh. Ulieru, cu actul de vânzare aut. de judec. Ocol Drăgănești, la No. 37 din 1920 și transcris la No. 833 din 1920, pe preț de 32.000 lei din care preț numita a primit jumătate la fațura acului, iar restul urmând să-l achite, la 1 Februarie 1921, iar la caz contrariu, fiind stipulat în actul de vânzare pactul comisoriu expres, că actul va deveni de drept anulat.

Că astfel, Ioan Gh. Ulieru, devenind singur proprietar, al averii imobilă rămasă dela def. său tată, face o serie de împrumuturi garantate cu ipotecă asupra imobilelor, împrumuturi ce au avut loc în anii: 1922, 1923, 1924, 1925, 1926 și 1927, și printre aceste împrumuturi este și împrumutul dela 18 Octombrie 1926 pentru suma de 2.200.000 lei, ce Ioan Gh. Ulieru îl face cu ipotecă la reclamantul Gh. Stănculescu, și pentru garantarea aceluia împrumut a ipotecat via cu locul ei, în suprafață de 11 hectare situată în comuna Vrancești Muscel, imobil asupra căruia debitorul I. Gh. Ulieru afirmă în act, că este deplin proprietar în baza actelor ce are dela ceilalți comoștenitori.

Neplătindu-se datoria de 2.200.000 lei la termen, creditorul Gh. Stănculescu a pus în executare actul de ipotecă, la care executare s'a făcut o serie de contestații, de mama lui Gh. Ulieru, și unul din frații săi; Dar, și sora sa, părâta Florica N. Predescu, și ea face contestație la executarea actului de ipotecă, la 5 Mai 1928 și cere anularea urmăririi, pretinzând că, averea urmărită este în indiviziune, întrucât actul său de vânzare, autenticat la No. 37 din 1920 și transcris la No. 833 din 1920 Drăgănești, prin care și vinde dreptul său de moștenire fratelui său Ioan Ulieru, e reziliat de drept prin neplata la termen a restului de preț, contestație care aci la Tribunal fiind admisă, în parte, a fost atacată cu apel, de Florica Predescu, pentru același motiv, arătat mai sus și în subsidiar și pentru motivul că întrucât indiviziunea a încetat printr'un act de partaj voluntar din 6 Iunie 1929 să se ordone ca urmărire să se facă numai asupra averii cuprinsă în lotul debitorului Ioan Gh. Ulieru, la care motive, creditorul Stănculescu a susținut că nu e în stare de indiviziune, iar actul de partaj voluntar din Iunie 1929 făcut în urmă între toți moștenitori, nu-i este opozabil.

Curtea de Apel, la 16 Oct. 1929 a admis în parte apelurile și deci contestațiile la executare și a suspendat vânzarea averii urmărite de creditorul Gh. Stănculescu, până la

rezolvarea definitivă, a cererii de reziliere a actului de vânzare făcut de Florica N. Predescu și Ioan Gh. Ulieru;

Că în ce privește subsidiarul cerut: ca urmărirea să se facă numai asupra averii cuprinsă în lotul debitorului Ioan Gh. Ulieru, pe baza actului de partaj, nu-i poate fi opozabil creditorului urmăritor, căci pe lângă că în acest act de partaj n'au figurat și persoanele subrogate în drepturile lui Ulieru prin efectul vânzării (certificatul Grefei Trib. Muscel, No 61.435 din 1928) dar, la facerea lui, n'a fost chemat să fie față și creditorul urmăritor cu care s'au judecat uni din moștenitori în contestațiile ce le-au făcut contra acestei urmăriri, fapt care are valoarea unei opozițiuni, prevăzută de art. 785 C. civ.

Că, între timp, după introducerea contestațiilor de mai sus, și anume la 6 Iunie 1928 Florica Predescu, chiamă în judecată pe fratele său Ioan Gh. Ulieru la jud. Ocol Mixt C.-Lung, pentru anularea actului de vânzare-cumpărare intervenit între ei, pentru neachitarea restului de preț. La termenul de judecată dela 20 Iunie 1928, pârâtul I. Gh. Ulieru, nu se prezintă în fața judecătorului, acțiunea d-nei Florica Predescu fiindu-i admisă la Ocol, prin cartea de judecată civilă No. 611 din 1928 declarându-se reziliat actul de vânzare aut. la No. 37 din 1920 și transcris la No. 833 din 1920 de Ocolul Drăgănești.

La 13 Iulie 1928 Ioan Gh. Ulieru, face, apel, iar la 13 Martie 1929 face apel și Gh. Stănculescu, în contra acelei cărți de judecată, aceasta din urmă în calitate de creditor al apelantului I. Gh. Ulieru, în baza art. 974 C. civ., deși nu figurase la prima instanță;

La 29 Octombrie 1929 Gh. Stănculescu (creditor) face și el intervenție, în apelul lui Ioan Gh. Ulieru.

Se admite, prin jurnalul dela 17 Ianuarie 1930, ca admisibil în principiu acea cerere de intervenție ca o intervenție accesorie și față de această declarație de admitere în principiu, intervenientul Gh. Stănculescu, declară că-și retrage apelul, după care își retrage apelul și I. Gh. Ulieru, când intervenientul Gh. Stănculescu a susținut — în ședință — că deși apelantul I. Gh. Ulieru, și-a retras apelul, aceasta nu atrage și decăderea sa de drept ca intervenient accesoriu, și a cerut a-și desvolta intervenția sa, deoarece i s'a admis în principiu — de Trib. — intervenția sa, și aceasta îi conferă lui — ca intervenient, — dreptul, iar când intervenția este accesorie, și pur conservatorie, calitatea de parte în proces, și îi dă dreptul a supraveghea, conduita părții pentru care intervine și mai are dreptul să se opună la orice manoperă de rea credință a aceleia pe lângă care se alătură — totus, cererea sa de intervenție nu i s'a admis, ci — Tribunalul considerând că intervenția lui Gh. Stănculescu fiind făcută în apel, ea este un accesoriu, al apelului lui I. Gh. Ulieru și potrivit maximei că „**accessorium sequitur principale**“, rezultă că intervenția lui Gh. Stănculescu trebuia să urmeze soarta apelului principal, care în speță, fiind retras, atrage de drept decăderea intervenției accesorii, astfel că prin sentința civilă a acestui Tribunal No. 34 din 1930 s'a respins ca inutilă intervenția, rămânând — a hotărât Tribunalul — ca intervenientul să facă acțiune pauliană pe cale principală, dacă într'adevăr retragerea apelului a fost făcută în fraudă sa;

Făcându-se recûrs de Gh. Stănculescu, în contra acelei sentințe civile No. 34 din 1930 a acestui Tribunal, Înalta Curte de Casație, la 3 Februarie 1931, a respins recursul, menținând, hotărârea Tribunalului ca în acea speță, se discutase o intervenție accesorie, făcută înaintea celei de a doua instanță, pentru apărarea drepturilor pârâtului și întrucât apelul fusese retras, că bine s'a respins ca inutilă și intervenția; deci, nu-i mai rămânea lui Gh. Stănculescu, decât să facă acțiune pauliană, pe cale principală, ceea ce a și făcut, introducând înaintea acestui Tribunal la 22 Mai 1931, prezenta acțiune pauliană, făcută în baza art. 975 C. civ. în

contra lui Ioan Gh. Ulieru și sora sa Florica N. Predescu, cu autorizația soțului ei, N. Predescu pentru a se hotărâ că sunt nime și neopozabile d-sale cartea de judecată civilă No. 611 din 1928 a judecătoriei Mixtă C.-Lung, cat și sentința Tribunalului Muscel No. 34 din 1930 ca fiind date cu fraudă, la lege și cu prejudiciul său, și fiind că nu a fost pus în cauza în acei proces, prin care s'a hotărât anularea titlului de proprietate asupra unei părți indivize din imobilul ce i s'a constituit dotă.

Având în vedere că pârâții prin întâmpinarea lor, a opus mai întâi două fine de neprimire: 1) Excepțiunea lucrului judecat, întrucât hotărârile a căror anulare o cere reclamantul ar fi definitive și că au fost date în contradictoriu și cu reclamantul, excepțiune ce a fost respinsă de acest Tribunal prin jurnalul interlocutoriu No. 10.934 din 1931 și 2) Că acțiunea prezentă ar fi prematură; că, întâi trebuia să urmărească reclamantul cealaltă avere a pârâtului Ulieru, și apoi, dacă se constată că nu s'a îndestulat, atunci să fi cerut anularea celor două hôtărâri :

Având în vedere că pârâtul I. Gh. Ulieru, după ce prin o serie de acte de vânzare, și-a înstreinat cealaltă avere ce o avea, a făcut împrumutul de 2.200.000 lei, la reclamantul Stănculescu, ipotecând via, asupra căreia cu acte a făcut dovada că el era singur proprietar, apoi pentru a-și realiza planul de a nu plăti suma împrumutată, a pus pe toți frații și surorile sale a-i face tot felul de contestații și o asemenea contestație, a pus de a face și pe mama sa, care pe motiv că e văduvă săracă, i s'a acordat un drept în uzufruct asupra acestei vii, ceea ce a micșorat mult valoarea imobilului ipotecat și deci și garanția creditorului urmăritor.

Pârâtul văzând apoi, că partea în uzufruct a mamei nu ar fi suficientă a micșora valoarea imobilului, a pus la cale, a reînființa starea de indiviziune, prin aranjamentul cu sora sa Florica și soțul ei avocat Predescu de a se anula vânzarea drepturilor aceștia — ca să desăvârșească planul său de a nu-și plăti datoria, a imaginat și pus de formă în aplicare și acel îndrăzneț act de partaj dela 1929, făcut între el și frații săi. Că, deci, diminuată fiind valoarea averii ipotecate — prin o parte în uzufruct acordată mamei debitorului — iar din restul averii tinzând pârâtul a scoate încă o parte aceia a sorei sale Florica Predescu, ceea ce ar fi micșorat mai mult garanția ipotecară și ar fi făcut și imposibilă urmărirea restului averii, nu era deloc, deci, prematură prezenta acțiune pauliană, prin care la timp intervine reclamantul creditor ipotecar a face să se anuleze niște acte făcute cu rea credință de debitorul său I. Gh. Ulieru în dauna drepturilor sale de creditor ipotecar; că, deci, incidentul de prematuritatea acțiunea prezente, fiind neîntemeiat, urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Trib. respinge ca neîntemeiat incidentul de prematuritatea intențării prezentului proces.

In fond :

Având în vedere că, conform art. 975 C. civ. toate actele viclene pot fi atacate de creditorii prejudiciați; iar cuvântul „**acte**“ cuprinde atât actele făcute între părți, precum și actele făcute de ele înaintea justiției, fie pe cale grațioasă, fie pe cale contencioasă, căci **chiar hotărârile, intervenite** în urma înțelegerei frauduloase de mai înainte a părților nu sunt decât consumațiunea complectă a fraudei și — legea — în atare caz — nu le permite menținerea, ci chiar ea făcând aplicațiunea principiului din art. 975 C. civ. anulează hotărârea pronunțată și chiar executată cu fraudă în contra creditorilor iar anularea actelor deasemenea natură — se poate cere pe cale de acțiune principală, cât și pe cale de apărare, precum și conform art. 399 Pr. civ.

Având în vedere că, pentru ca un creditor să poată intenta acțiune pauliană, se cere să probeze: 1) Existența le-

gală a creanței sale față de debitor; 2) Că acea creanță este anterioară actului atacat; 3) prejudiciul, sau paguba pe care i-a cauzat-o actul atacat (eventus damni) sau cu alte cuvinte să stabilească că, acest act a ocazionat sau mărit insolvabilitatea debitorului și că această insolvabilitate rezultă cel puțin în parte, dacă nu în total — din actul atacat, iar aprecierea solvabilității, sau insolvabilității debitorului, e lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond; 4) creditorul trebuie să mai probeze fraudă debitorului (consilium fraudandi ex parte debitoris), adică să dovedească că debitorul a avut cunoștința de prejudiciul pe care urma să-l cauzeze, diminuându-și — prin acel act — patrimoniul său: „Considerând zice, Curtea de Craiova (Dreptul No. 73 din 1920) că fraudă există de câte ori debitorul a știut că, făcând actul cauzează un prejudiciu creditorului și-l pune în imposibilitate de a-și realiza creanța sa etc. Acesta este în specie, sensul tradițional al cuvântului „fraudă“ (L. 17 § I Digeste, 42, 8; „Quae in fraudem creditorum“), iar aprecierea fraudei e o chestie de fapt care scapă de cenzura Casației; În fine, creditorul trebuie să mai probeze într-o acțiune pauliană și 5) **Convența terțului achizitor, la fraudă debitorului**, — cu alte cuvinte că, și acel terțiu a fost **consciis fraudis**, — că și el — terțiu — a știut și a fost de rea credință când împreună cu debitorul a săvârșit actul **ce se atacă**.

Având în vedere că atât fraudă debitorului, cât și cea a celor de al treilea se poate în totdeauna dovedi cu martori și prezumțiuni precise, grave și concordante, pentru că creditorii au fost în imposibilitate de a-și procura o dovadă scrisă (art. 1.198 par. 1 C. civ.).

Având în vedere că, plata unei creanțe, trebuie dovedită de acel care o invoacă, (art. 1.169 C. civ.). Ea se probează în genere, prin chitanța sau adeverința creditorului dată în forma autentică, sau privată (cpr. art. 1.107 par. 2), 1.112, 1.113, C. civ.); Că, întinderea efectelor chitanței atârână de termenii în care ea a fost concepută, iar plata făcută în mod valabil, stinge în genere obligația în mod absolut adică în privința tuturor și cu toate accesoriile sale, stinge deci, și privilegiile și ipotecile. (D. Alexandrescu, t. VI, ed. II, pg. 525 și 529). Că astfel fiind urmează a cerceta dacă reclamantul a făcut toate dovezile cerute de lege pentru probarea prezentei acțiuni :

Având în vedere că, reclamantul cu actul său de ipotecă aut. la No. și înscris la No., la acest Tribunal face dovada existenței legale a creanței sale, față de debitorul I. Gh. Ulieru și că creanța sa este anterioară celor două hotărâri — atacate prin prezenta acțiune.

În ce privește **prejudiciul** ce ar putea cauza creditorului prin existența celor două hotărâri, acel prejudiciu ar fi, ireparabil pentru creditorul Stănculescu, căci rezilierea prin fraudă, a vânzării dreptului succesoral al D-nei Florica Predescu ar fi însemnat anularea ipotecii creditorului Stănculescu, deci pierderea completă a gajului său ipotecar, căci dacă ar rămâne valabile acele două hotărâri s'ar stabili o stare de indiviziune între moștenitori — și tocmai la aceasta tindea debitorul Ulieru și sora sa Florica Predescu, pentru a se putea împiedica executarea actului de ipotecă al creditorului, act care are de obiect un bun distinct. Prin această manoperă frauduloasă debitorul ajutat de sora sa Florica Predescu, tindea evident a diminua solvabilitatea sa, și mai mult tindea a face imposibilă executarea actului de ipotecă de către creditorul Stănculescu.

Având în vedere că, în speță *debitorul știa*, și calculase prejudiciul ce urma să-l cauzeze reclamantului prin punerea la cale cu sora sa a acestui act fraudulos, sub auspiciile și a unei terțe persoane, toți bine cunoscătorii a unor asemenea manopere frauduloase. Fraudă, în speță reiese chiar și din faptul că debitorul își face planul că făcând cu sora sa aranjament — simulacru de hotărâri, în fața justiției, prin

aceasta va cauza creditorului un mare prejudiciu, acel de al pune în imposibilitate de a executa creanța sa ipotecară.

Având în vedere că din actele dela dosar, apare clar, și **convența terțului achizitor la fraudă debitorului** și anume: convența soriei debitorului Florica Predescu cât și a soțului său avocat Predescu terții care au fost **consciis fraudis**, căci, acești terții au știut și au fost de rea credință când împreună, cu debitorul fratele și cumnatul lor au săvârșit actul ce se atacă, aceasta cu atât mai mult reiese evident cu cât soțul Florică Predescu e și om de legi, ceiace e o prezumție precisă, gravă și concordantă, care probează mai mult prezenta acțiune.

Având în vedere că, pârâți, prin întâmpinarea lor, susțin că prin **adeverința de plată** ce au dat și pe care o recunosc că e a lor, nu s-a stins privilegiul, căci deși există la dosar o adeverință, sub semnătură privată pe care repet, ei au recunoscut-o în repetate rânduri în cursul procesului că e a lor; dar, că nu e suficient acea adeverință, că mai trebuia a se fi radiat și inscripția ipotecară.

Având în vedere că reclamantul face dovada plăței creanței sale cu adeverința dela dosar, dată de creditoarea Florica Predescu și soțul ei, adeverință dată în formă privată (art. 1.112, 1.113, C. civ.) și recunoscută de ei ca fiind a lor în care, lămurit, ei declară la 1 Ianuarie 1922, că: „am primit suma din actul de vânzare aut. la No. 838 din 1920 de jud. Ocol Drăgănești și Trib. Mușcel, și că se consideră achitat privilegiul și voi radia la cerere“ (ss) Florica N. M. Predescu, cu consimțământul meu soțul N. M. Predescu“.

Că, întinderea efectelor acestei chitanțe, se vede din termenii în care ea a fost concepută, iar plata făcută astfel — în mod valabil — a stins obligația lui I. Gh. Ulieru în mod absolut adică în privința tuturor și cu toate accesoriile sale a stins deci și privilegiul din actul de vânzare. (D. Alexandrescu t. VI, ed. 2 pag. 525 și 529) deci această obiecțiune a pârâșilor este neîntemeiată.

Ca ultim temei de drept, opus de pârâți prin întâmpinarea lor, e acela că ei au făcut un partaj voluntar în 1929 cu frații și surorile lor, care partaj, nu mai poate fi atacat cu acțiune pauliană.

În adevăr, pentru a evidenția și mai mult intențiunile lor frauduloase, debitorul I. Gh. Ulieru, cu sora și cu avocatul cumnatul său, împreună și cu ceilalți frați și surori, au mai făcut și un act de partaj voluntar cu data de 1 Iunie 1929, prin care act, deși I. Ulieru, cumpărase toate drepturile dela toți frații și surorile lui, și deci era de mult singur proprietar al întregii averi rămasă dela def. său tată, totuși încearcă și acest mijloc de a împiedica, executarea actului de ipotecă a lui Stănculescu, însă, acest act de partaj nu-i poate fi opozabil, creditorului, căci el a mai format obiectul discuțiilor în fața Curții de Apel din București, și a fost înlăturat ca neopozabil reclamantului, așa că din acest punct de vedere e autoritate de lucru judecat. Că, întrădevăr făcându-se contestații, de Doamna Florica Predescu în contra executării actului de ipotecă a lui Gh. Stănculescu, și cerându-se în principal, anularea formelor, de executare și în subsidiar a se dispune vânzarea silită numai a lotului prevăzut în actul de partaj voluntar menționat mai sus, pentru I. Gh. Ulieru, în via prevăzută în actul de ipotecă, Curtea de Apel, înaintea căreia contestația a ajuns în apel a dispus suspendarea vânzării până se tranșează procesul de reziliere deschis de dna Florica Predescu, iar în ce privește subsidiarul, l-a repins, pe motiv că actul acesta de partaj nu-i poate fi opozabil creditorului Stănculescu căci n-a fost și el chemat să fie față la el, contestațiile ce pârâșii făcuseră având caracterul unei opozițiuni în sensul art. 785 C. civ.;

Că, în afară de aceasta, actul de partaj, n'a mai fost

ținut în seamă și pentru motivul că n'a luat parte la ei și persoanele subrogate în drepturile lui I. Gh. Ulieru; Este deci, evident că și prin acest act de partaj voluntar, făcut de I. Gh. Ulieru după ce cumpărase toate drepturile succesoriale dela toți frații, și surorile sale încă din 1920, acest act de partaj voluntar sub semnătură privată, aranjat între frați, la 1929, apare în toată lumina ca cel mai scandalos act de fraudă la lege, la care pe lângă aranjamentul fraudulos, al celor două hotărâri de mai sus s'a mai pretat, cu intențiuni ilicite, debitorul I. Gh. Ulieru cu frații și surorile sale și cu cumnatul lor Predescu, în scopul, vădit fraudulos, de a prejudicia pe creditorul său Gh. Stănculescu și de a-l face să nu-și poată realiza creanța sa ipotecară de peste 2.000.000 lei.

Și acest motiv invocat de pârâți este deci neîntemeiat.

Se probează deci, cu toate dovezile menționate mai sus, că debitorul I. Gh. Ulieru, cu intențiuni frauduloase, a pus la cale cu sora sa Florica Predescu și cu soțul acesteia avocat N. M. Predescu de a se anula în mod fraudulos în fața justiției, prin hotărâre judecătorească vânzarea de drepturi succesoriale făcute de numita, Florica Predescu, către I. Gh. Ulieru, în scopul — vădit ilicit — de a redeveni indiviză averea lui I. Gh. Ulieru, pentru a nu mai putea fi urmărită de creditorul Stănculescu. Că, acest act și fraudulos și scandalos și de îndrăzneală nemaipomenită, pus la cale de numiți pârâți, a se desfășura în chiar fața justiției, care, forțat, a pronunțat cartea de judecată civilă No. 611 din 1928 a jud. Ocol Mixt C.-Lung, și sentința civilă No. 34 din 1930 a Trib. Mușcel s. I-a, aranjament pus la cale de pârâți, spre a se da aparență legală procedurii ilicite, — acele acte, cele două hot. jud., fiind făcute cu fraudă la lege, și cu vădite intențiuni de a păgubi pe creditorul Stănculescu, ori, cum „*frauda omnia corrumpit*“, urmează ca prezenta acțiune să fie admisă ca întemeiată și a se anula atât cartea de judecată civilă No. 611 din 1928 a jud. Ocol Mixt C.-Lung, cât și sentința Trib. Mușcel s. I-a No. 34 din 1930 ca fiind date ca rezultat al unei înțelegeri frauduloase din partea pârâților.

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată cerute de reclamant, pe care Tribunalul le fixează la 2.000 lei, sumă la care urmează a fi obligați pârâții a plăti reclamantului.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Consilier C. S. Ballan, Trib. admite, etc.

(ss) C. S. Ballan; Fl. Dinculescu.

TRIBUNALUL ILFOV S. II. c. cc.

Audiența dela 11 Aprilie 1932

Președenția D-lui PARASCHIVESCU jude. Consilier

Sentința civilă 370

Modul de distribuire a încăperilor nu stabilește destinația propriu-zisă a imobilului închiriat. Anumită destinație dată unei camere. Dacă poate fi considerată ca schimbare de destinație a imobilului? Degradări actuale. Cauză de reziliere.

1. Modul de distribuire a încăperilor unui imobil potrivit intereselor proprietarului și nevoilor locatarului nu poate fi privit ca un fapt menit să stabilească destinația propriu-zisă a imobilului închiriat.

2. Faptul unui chirieș care uzând de dreptul său de a se folosi de fiecare cameră, potrivit nevoilor casnice, când prin contractul de închiriere nu-i este interzis aceasta, — și dă o anumită destinație unei părți din imobil, nu poate fi considerat ca o schimbare de destinație a imobilului întreg — fapt care să cadă sub prevederile art. 1430 c. civ.

3. Pentruca degradările pricinuite unui imobil să

fie cauză de rezilierea unui contract de închiriere, trebuie să fie actuale și să pue în pericol situația întregului imobil, degradările dovedite după câțiva ani dela reparația lor ne mai întrunind condițiunea actualității.

Tribunalul,

Asupra prezentului proces-civil intentat de d-na Maria Cristu Simionescu cu autorizarea soțului său d. Cristu Simionescu, ambii domiciliuți în București calea Victoriei 122 (intrarea prin Amzei) prin care cu cererea înreg. la no. 5129 din 30 Aprilie 1931 cheamă în judecată conform legei proprietarilor din 1905 pe d. I. Arsenescu, comerciant din București str. Gr. Alexandrescu no. 2 pentru rezilierea contractului și evacuarea prăvăliei și apartamentului ce ocupă în imobilul din București calea Victoriei 122.

Având în vedere actele și lucrările din dosar cum și debaterile orale și concluziunile scrise depuse benevol de părți.

Având în vedere că motivele acțiunii sunt abuz de folosință și schimbare de destinație.

Asupra primului motiv:

Având în vedere că prin petiția introductivă de instanță reclamanta invocă faptul că pârâtul cu toate că a primit toată partea închiriată d-sale în bună stare și era obligat a o folosi ca un bun proprietar, totuși a adus imobilul în stare de degradare așa de mare, încât a periclitat însăși soliditatea lui, căci a abuzat de folosință în așa fel, încât apartamentul a avut și are nevoie de reparațiuni costisitoare, cari dacă nu s'ar executa, ar periclita această parte a imobilului.

Având în vedere că în notele depuse la dosar reclamantul precizează că abuzul de folosință consistă în faptul că în camera din fundul prăvăliei chiriașul a făcut o adevărată spălătorie, aci spală damigenile, tichelele, cărpele și altele. Că în această folosire a aruncat apele pe suprafața dușumelelor în așa cantitate că a pătruns și a îmbibat bolta de susținere a pivniței care s'a slăbit complect. A umezit profund zidul unde e cuveta și robinetul de apă și a lăsat să curgă apa peste marginile cuvetei pe zid pătrunzând în pivniță, unde a mers la temelia zidului care s'a lăsat. În folosire a rupt tubul de scurgere și pe lângă celelalte scurgeri a curs apă în pivniță și prin această ruptură a tubului.

Având în vedere că motivul acesta reclamanta și-l sprijină pe afirmările raportului de expertiză aflat la dosar în care expertul constată că dușumeaua este putrezită și că această umiditate s'ar datora spălăturii sticlelor, constatare combătută de pârât prin martorii Natalia Drăghiceanu, Eugenia Preda și Ion Andreiași, audiați, cari afirmă că în aceea cameră în care se pretinde că s'a înființat un laborator pentru spălat sticlele nu există nici un laborator, întrucât aceea cameră nu are nici o destinație alta decât de a servi drept depozit de medicamente. Că sticlele care se spală ocazional, se spală în cuveta aflată în peretele acelei camere, că aceea cameră se află într-o stare de perfectă întreținere și că podelele acestei camere nu sunt putrede din cauza umidității, dar că într'adevăr au aspectul de podele vechi, întrucât dela construcția acelu imobil și până acum nici unul din proprietarii acelu imobil n'a simțit obligația de a-i face reparațiuni la zidărie sau înlocuiri la lemnărie.

Considerând că în raportul de expertiză dela dosar arătându-se că întreaga instalație sanitară este defectuoasă, țevile sunt de plumb și se sparg foarte ușor, desigur aceasta este cauza pentru care țevile spărgându-se au putut da loc la scurgeri care să înfățișeze oarecare umezeală a pereților, cea care a determinat de foarte multe ori necesitatea de a lua măsuri urgente și de a repara țevile. În orice caz faptul

acesta nu constituie o culpă a chiriaşului pentru că reparaţiile ţevilor mai ales când sunt dela început defectuos construite, nu se prevăd între reparaţiile mici locative ce ar cădea în sarcina chiriaşului.

Considerând însă că prin cercetarea la faţa locului făcută în ziua de 26 Ianuarie 1932 se constată că în încăperea din fund a prăvăliei există un robinet şi o cuvătă, dar între robinet şi cuvătă nici un dispozitiv serios de izolare a zidului contra umidităţii nu este.

Atât deasupra cuvetei cât şi dedesubt o stare de umiditate foarte pronunţată. Nu s'a putut constata dacă această umiditate provine din stropire prin uzajul cuvetei sau din spargerea unei ţevi în interiorul zidului. În tot cazul, nu există în acest loc nici o cauză exterioară de infiltraţiune întrucât s'a examinat şi dependenţa magazinului alăturat. Sub cuvătă s'a constatat că datorită stărei de umezeală scândurile planşoului sunt putrezite şi pe alocurea petecite.

Considerând deci că nici prin depunerile de martori, nici prin cercetarea la faţa locului nu s'a putut constata o folosinţă abuzivă din partea chiriaşului şi simpla arătare în treacăt a expertului că umiditatea s'ar datora spălatului sticlelor cade faţă de afirmarea aceluiaş expert că întreaga instalaţie sanitară este defectuoasă.

Considerând că în afară de aceasta din moment ce închirierea s'a făcut către părât pentru exercitarea comerţului de drogherie, acest comerţ implică în sine spălatul sticlelor fără de care nu se poate concepe exercitarea acestui comerţ şi din moment ce proprietarul nu simte nevoia de a prevedea imobilul său cu instalaţii de izolare a zidului contra umidităţii provenită din folosinţa cuvetei, nu chiriaşului i se poate imputa consecinţele umidităţii atunci când din nimic nu se poate constata că aceste consecinţe ar fi o abuzare de folosinţă.

Că astfel fiind, acest motiv se constată neîntemeiat.

Asupra motivului al doilea; schimbarea de destinaţie a imobilului care constă în faptul că la apartament chiriaşul a făcut din o cameră de locuit bae, cu o instalaţie rudimentară de natură a strica camera, fără să fi luat măsuri de ocrotire şi cari au făcut ca duşumelele unde s'a scurs apa, să fie profund deteriorate.

Având în vedere că părâtul cu martorii audiaţi, dovedeşte că instalaţia de bae a fost făcută în 1921 de către fostul proprietar al imobilului Steinhardt după interesele şi mijloacele sale şi chiriaşul actual nu a făcut decât să se folosească mai departe de această instalaţie în acelaşi mod ca şi fostul proprietar, astfel că instalarea aceasta nefiind un fapt personal al chiriaşului, nu i se poate aduce nici o culpă.

Considerând că această dovadă a chiriaşului nu a fost combătută prin nici o probă de către reclamantă, singura afirmaţie din raportul de expertiză că lasă de dorit condiţiile tehnice de instalare a aceştai băi, nu e o dovadă că chiriaşul a făcut această instalaţie sau că defectuoşitatea tehnică i se datoreşte lui.

Că de altfel chiar dacă s'ar dovedi că instalaţia e făcută de părâtul chiriaş modul de distribuire a încăperilor unui imobil, potrivit intereselor proprietarului şi nevoilor locatarului, nu poate fi privit ca un fapt menit să stabilească destinaţia propriu zisă a imobilului închiriat şi ar fi deci discuţie dacă chiriaşul care uzând de dreptul său de a se folosi de fiecare cameră, potrivit nevoilor casnice, mai ales când prin contractul de închiriere nu este interzis acest fapt şi dă o anumită destinaţie unei părţi din imobil poate fi considerată aceasta ca o schimbare de destinaţie a imobilului întreg pe deoparte, iar pe de alta dacă faptul unui chiriaş de a fi instalat bae într'o cameră ce mai înainte avea o altă destinaţie dacă poate cădea sub prevederile art. 1450 cod. civ.

Că astfel fiind şi acest al doilea motiv al acţiunii se

constată neîntemeiat, motiv la care de altfel reclamantul a renunţat după cum se vede din jurnalul din 5 Aprilie 1932.

Asupra motivului al treilea: totalitatea faptelor de abuz de folosinţă atât a prăvăliei cât şi a apartamentului cum şi a pivniţei din fund, de sub apartamentul chiriaşului, constatate de expert şi deduse din reaua întreţinere şi întrebuinţare şi neexecutarea reparaţiilor cari au provocat starea de degradare la apartamentul închiriat de chiriaş.

Având în vedere că i se impută chiriaşului starea de degradare în care se găseşte pivniţa din fundul curţii de sub apartamentul lui, alegându-se că în acea pivniţă ţevile au fost sparte, că apa care s'a infiltrat în ziduri a provocat deplasarea zidurilor construcţiei, părâtul chiriaş însă cu martorii arătaţi a dovedit că pivniţa în chestiune era o pivniţă care nu servea spre folosinţă nici unui chiriaş, că el nu a avut nici când folosinţa acestei pivniţe şi că nici părâtul, nici persoanele din serviciul său, nu au păşit prin această pivniţă, pentru că să poată fi bănuite că ar fi autorii spargerii ţevilor.

Că reclamanta nu încearcă să facă prin nici un fel de dovadă că părâtului i s'ar fi dat spre folosinţă cândva acea pivniţă şi că el ar fi autorul spargerii ţevilor şi nu încearcă să facă această dovadă pentru că ar fi cu desăvârşire în contra realităţii faptelor constatate de expert în raportul de expertiză care conchide că starea de fapt în care se găseşte imobilul şi starea de umiditate a pivniţelor care a provocat deplasarea zidurilor se datoreşte scurgerilor efectuate prin spărturile ţevilor şi din cauza îngustimei canalului colector, deci ţevile de plumb spărgându-se la cea mai mică presiune, instalaţia fiind aşezată la adâncime insuficientă, ceiace făcea ca, canalul colector al întregii instalaţii fiind îngust şi neputând primi şi expulza apele din canalul din stradă, deborda, iar apele erau împinse prin ţevile sparte în cuprinsul pivniţelor din fundul curţii.

Considerând că de altfel temeiul acestui motiv de degradări e o anchetă în futurum făcut în 1927, ori dacă reclamanta nu a găsit de cuviinţă să tragă la răspundere nici unul din chiriaşi pentru starea de degradare a imobilului atunci, ci din contra recunoscând că degradările se atoresc nu culpei chiriaşilor ci vechimei, relei construcţii a instalaţiei sanitare, şi-a luat asupra-şi obligaţia de a face în mod grabnic şi radical toate reparaţiile mari de care imobilul avea nevoie, nu mai pote veni după şase ani, când aceste degradări nu mai există să facă răspunzători de aceste degradări pe unul din chiriaşi, în speţă, părâtul astfel că şi acest motiv nefiind întemeiat, câtă a vedea că acţiunea urmează a fi respinsă, etc.

Pentru aceste motive, Trib. respinge, etc.

(ss) *Mircea Parascivescu.*

ERRATA

În „*Curierul Judiciar*“ No. 27 din 31 Iulie a. c. la pag. 420, prima coloană, se va citi secolul XIX, în loc de secolul XVIII, cum din eroare de tipar a fost publicat.

A apărut în editura „*Curierul Judiciar*“ :

LEGEA CHIRIILOR din Aprilie 1932, cu articolele menţinute în vigoare din Legea Chiriilor 1927-1930, şi din Legea Micului Parchet din 1913. Insoţită de Expunerea de Motive a Ministerului de Justiţie *Valeriu Pop*, Avizul Consiliului Legislativ şi Rapoartele dela Cameră şi Senat. *Preţul lei 25.*